

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad cat. olicarum partium: proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesült új lapot mi örömmel helyeseljük. XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsédekben.

Ünnepeket szentelj!

Példálatlanul sok tévedésünknek gyökere rejlik e két isteni szó megvetésében, vagy legalább figyelmen kívül hagyásában. Míg más országokban maga a törvényhozás félő gondolattal követ el mindent, hogy a természet s a természet Ura által rendelt törvénynek minden vonalon érvényt szerezzen, ami szegény hazánk mintha tüntetni akarna ebbeli nemtörődömségével. A hatalmas Németországban vasárnap mindenütt szünnap a munka. Hamburg óriási kikötőjére egész vasárnap ünnepi csend borul. Az északi országok kivétel nélkül kérelhetetlen pontossággal hajtják meg fejüket az ünnep megszentelésére intő Ur szavatainak. Nálunk alig tudjuk a különbséget a napok között. Az állam és hatóságok legalább édes keveset tesznek a magasos eszme valóra váltásában. Sokszor hallottuk már, hogy az északi tartományok csodálatos erkölcsi és anyagi boldogulása a természet akkora mostohasága mellett is azon az eszmén alapul, hogy megadják Istennek azt, ami az Istené és az embernek azt, ami az emberé.

Az adonyi esperesi kerület papsága egy tiszteletet érdemlő felirásban fordult vármegyénk közgyűléséhez s annak első tisztviselőihez, a melyben ezt a nemzeteket mozgató eszmét ajánja jóakaratu pártfogás alá. Egész terjedelmében közöljük a két levelet. Jó, ha minél többen olvasják. Tanulhatunk belőle s talán így a nyilvánosság napsgarai alatt jobban is fog érni a megvalósulása.

Emlékezzünk régiekről.

— A Fejérmegyei Napló eredeti tárcája. —
(Folytatás.)

Szép, termékeny határ az a Szilfa-major. Megterem ott minden, még a jó muskatály dohány is. Csak vigyázni kell, hogy a finánc meg ne lássa! Volt ott egy jókedélyű, derék magyar gazdatiszt, ki szintén szerette a fináncnemtáta jó szüdhányt, miért is, hogy avatlan szemeknek fel ne tűnjék, a buzatáblák közé plántálta a legjobb fajtaikat. Pali bácsinak távoli rokona volt. Jó viszonyban, szeretetben éltek. El is árulta neki a titokt:

— Te sógor, lesz ám egy kis jó füstölő valánk! Neked megmondom, hogy ültettem dohányt is, még pedig a javából. Azután meg tudod ugy, hogy a fináncok meg ne lássák, mert olyan helyre ültettem, amerre azok soha nem járnak, hacsak rüptölni nem tudnak.

— Ez okosan van sógor — felelte Pali bácsi — de vigyázz, hogy valamelyik cseléded titokban fel ne adjon, mert akkor nagyon drága lesz ám az a jó füstölő.

— Ne félj sógor, jól bánok én a cselédeimmel, nem félek én azoktól!

— Nono, sógor, óvatosnak kell ám lenni az ilyen dolgokban.

Pali bácsi szeme egyet villant, ismét egy jó alkalom!

Szifáról beszoktak járni Kereszturra husért. Nem emlékszem határozottan a mézáros nevére, de az mellékes is, Pali bácsi megbizta, ha jön a szilfa szolga husért, küldje hozzá.

A szolga elment, s azt a parancsot kapta

Méltóságos főispán elnök ur!

Tekintetes vármegyei közgyűlés!

A Sina-hegyén hirdette már az Ur: „Megemlékezél róla, hogy ünnepeket szentelj.” A magyarországi kath. papság egy percig sem feledkezett meg az Ur e törvényéről, mi több, hogy a Vasárnap még hathatósabban megtartassék, országos mozgalmat indított.

Az adonyi esperesi kerület kath. papsága szívvel-lélekkel csatlakozik az akcióhoz annál is inkább, mert fájdalommal tapasztalja, hogy a vallástalanság sötét fellegei hazánk egét is mindinkább elhomályosítják s mélyen érzi: amily arányban csökken nemzetünknek a hit üdvös fénye, ép oly arányban növekedik boldogtalansága, nyomora, kétségbeesése.

Nemzetünk, népünk vészes jövőjét szem előtt tartván, fel kell jaidulnunk s hangosan kiáltanunk, hogy a vasárnap meg nem ünneplése teljesen megrontja a családot és a társadalmat. Ugyanis, ha a család tagjai akár a munka vállalása, napszám felvéve, akár hivatalba idézés által akadályozva vannak vallási kötelességük teljesítésében, elvesztik kötelességtudatukat és tévútra kerülnek: az atya ki-

csapongó, az anya közönyös, a gyermekek féktelenek lesznek. A hét minden napján s tán vasárnap is munkában levő atya legszentebb kötelességét, a gyermeknevelést sem teljesítheti. Ha pedig a család megromlott, a társadalom is szenved, mert alapjai meginogtak. A vasárnapot megszentelendő, az Ur törvénye iránt engedetlen ember felett azután ne csodálkozzék senki, ha törvényhozói s a törvényt végrehajtó tekintélyt semmibe sem veszi, ha teljesen elvadul.

Az ékeesszőlő Maculay példaszzerűen gondolkodik s beszél a vasárnapi munkaszünetről: „Ha hazánkban nem ünnepelték volna már 300 év óta a vasárnapot, mint a nyugalom napját, hanem ázó és kapával, kalapács és illóval dolgoztak volna, szegényebb és műveletlenebb nép volnánk, mint a milyenek vagyunk.” A vallás iránt ellenséges Rousseau is azt mondta: „Ha a népet tevékeny és munkássá akarjátok tenni, akkor adjátok neki ünnepeket. Az ily módon elveszített napok több jót létesítenek, mint a többiek.”

Ezek előrebocsajtása után, az adonyi esperesi kerület kath. papsága folyó évi március 18-án tartott értekezletéből ki-

— Maga okos ember, végezze az egész dolgot!

— Igenis esperes uram!

A gazda elment.

Pali bácsinak voltak rokonai, ismerősei, kiket beavatott tréfaiba s azok segédkeztek is mindenkor az ő kiesztelt terveit végrehajtani.

Leül, az arcára egy derült mosoly szökell, ir s harmadnapra a szilfa gazdatiszt tudósítva lón, hogy mivel dohányt természet titokban, a vizsgáló fináncok meg fognak jelenni.

Képzeltetni a gazdatiszt megrinülését! Meglepetésében azt sem tudta elgondolni, hogy a fináncok mikor ilyen fontos felfedezésről van tudomásuk, azt előre nem szokták megírni, hogy: fogjuk tiszteletünket tenni, hanem váratlanul, meglepetésszerűen szoktak beállítani!

A veszedelmet hozó levél tehát már a kézben!

— Annak a Pali sógoromnak mégis csak igaza volt! De ki hitte volna, hogy a cselédek között akadt olyan gazember, aki ilyen galádul elarult, mikor olyan jól bánok velük.

A mezei munka szünetelt, az összes cselédség már t. i. a férfiak, a dohány hordással s a nyomok eltakarításával, az asszonynépség pedig a kenyérsütő kemencék fűtésével volt elfoglalva, hogy az egész puszta s környék illatos legyen a jó muskatály füstjétől, a fináncok pedig hogy hosszú orral távozhassanak, semmit sem találván!

A gazda uram azonban megkezdte Pali bácsi tanácsolta munkát s csak amenny titokban, utbaigazitotta a cselédséget, kik aztán felírta a helyzet fontosságát s reájuk néve nagy hasznát, előszedték összes sütni valójukat s a finom muskatályt elrejtve biztos helyre, helyette szalmát raktak a kemencékbe!

Pali bácsitól, hogy a gazda másnap jöjjön be, mert sürgős és fontos beszélni valója volna vele.

A gazda másnap hűségesen, ünnepi göncben csakugyan beállított Pali bácsihoz.

— Tudja-e gazd'uram, hogy maguknál nagy baj van?

— Nem tudom én esperes uram! De a tekintetes ur sem szóló róla.

— Nohát majd megmondom én!

S Pali bácsi egész komolysággal teleplezte a dohányültetés manipulációját, összes veszedelmeivel s figyelmeztette a gazdát, hogy még ő is bajba kerülhet, mert vétett az állam törvényei ellen. „A gazda eltéved, megijed, s bölcs tanácsot kér a jó Pali bácsitól, mert a gazdatisztet sem akarta bajba hozni s ő is szeretett volna megmenekülni.

A tanács már készen volt:

— Tudja kend gazd'uram mit kell csinálni ebben a veszedelmes dologban? Azt tudom már, hogy a fináncok tudják, hogy maguk gazdálkodtak a dohánynyal, azt is tudják körülbelül, hány kötés van. A tekintetes ur kap is majd egy levelet. Hanem most vigyázzon ám gazd'uram!

Amikor a levelet a tekintetes ur magának megmutatja, vagy a dohányról beszél, helyén legyen ám aztán az eszük! Amennyit csak tudnak, tegyenek el a maguk számára abból a jó dohányból, és ha okosan csinálják, nem lesz abból maguknak semmi bajuk, de lesz jó sok időre kitünő dohányjuk!

— Megtesszük esperes uram, és vigyázzunk is, csak a mi jó tekintetes urunknak ne legyen bántódása.

— De gazd' uram aztán ne szóljon ám a tekintetes urnak hogy miről beszélünk, mert hátha nagyon megijed.

Mai lapunk 6 oldal.

folyólag mély tisztelettel kéri Méltóságos főispán elnök urat és a Tekintetes vármegyei közgyűlést:

1. Keresse meg a vármegyei közgyűlés kérvénnyel az országgyűlést, hogy a vasárnapi munkaszünetről szóló igen hiányos és felületes 1891 évi XII. t.-c. megváltoztassék olyképen, hogy a munkaszünet áldása az ipari, kereskedelmi és gazdasági alkalmazottakra is kiterjesztessék.

2. Addig is, míg a törvényhozás ebben intézkedik, dolgoztasson ki a Tekintetes Vármegyei Közgyűlés egy szabályrendeletet, mely a pálinkamérések vasárnapokon való bezárását elrendelné, a mint azt Budapest fővárosunk már bölcsen megalkotta.

Drága hazánk s szeretett népünk jólétét célzó szerény kérésünket a Méltóságos Főispán Ur s a Tekintetes Vármegyei Közgyűlés magas figyelme s meleg pártfogásába ajánlva maradtunk a Méltóságos Főispán Elnök Ur s Tekintetes Vármegyei Közgyűlés.

Adony, 1907. március 18-án.

Az adonyi esperesi kerület katólikus papság megbízásából:

alázatos szolgálja
Csöngedy Gyula
esperes-plebános.

Szűts Jenő alispánt pedig mint a vármegyei törvényhatóság első választott tisztviselőjét a következők elrendelésére kéri a kerület:

- 1) Kegyeskedjék elrendelni, hogy a hatósága alá tartozó hivatalokban vasárnap semmi féle gyűléses, tanácskozás, igazságszolgáltatás ne történjék; nagyrabecsült tisztviselői karnak pedig csak a legszükségesebb, halasztást nem tűrő ügyeket szabadjon elintézni.
- 2) A korcsmákra vonatkozó nevezetesen a

Füstölögtek a kémények, akárcsak egy gyártelep, a cselédek örültek, mert egy jó esztendőre, talán többre is volt, ha nem is vágott, de bizonyára pompás jó dohánnyal, a gazdatiszt meg önelégülten dörzsölgette kezzeit: jöhetsz már te ebadra financa!

De hát husért megint be kellett menni Kereszturra! Pali bácsi, a kedves sógor, igérete, hogy ebédre ki fog menni. A szolgál örömtől sugárzó arccal állít be Pali bácsihoz s rettentő kecskóflások közepette tolmácsolja az egész cselédség halálját, hogy mennyire holdog a pusztja, el lévén látva jó szülőhánnyal!

— Há megcsináltatok?

— Meg esperes uram, még pedig okosan s most kétszer olyan jó kedvvel dolgozunk!

— No jó! Mond meg a tekintetes urnak, hogy fontos dologom nem lévén, bizonyosan kimegyek ebédre!

A szolgál elment, sietett haza, hogy a kedves hírt megvigye: a jó sógor ebédre okvetlen kijön!

Pali bácsi el is ment, az ebéd kitűnő volt, s fűszerezte még a kellemes szórakozás.

A kedves sógornak, a gazdatisztnek azonban nemcsak a kitűnő ebéd nyomta a gyomrárt,

16 éven aluli ifjuságnak korcsmalátogatását tiltó törvények s szabályrendeletek az alantas közegek által a legszigoribban hajltassanak végre.

Adony, 1907. márc. 18.

A Nagyságos Alispán Urnak maradtunk Az adonyi esp. kerületi papság megbízásából:

mély tisztelettel
Csöngedy Gyula,
esperes-plebános.

P. Kudelka Gellért
1832—1907.

(a) Közöltük röviden a hirt, mely Székesfehérvár városát megdöbbentette. Meghatva állunk meg az agg szerzetes egyszerű ravatala előtt: meghajtjuk fejünket mély tiszteletünk kifejezésére Szent Ferenc e fiának érdemei előtt. Elköltözött közülünk, belépett az örökkévalóságba, hogy elvegye hosszú földi életének jutalmát a mindentudó és jutalmazó Isten kezéből a boldogság koronáját.

E földön kevesebb eggyel Szent Ferenc szegény fiának a száma, az égben azonban gazdagabb lett eggyel. Szent Ferenc bizonytalán eljött haladóknak s hűséges fia betegágyához, hogy felvigye a testtől elvált lelket az egekbe; hiszen P. Kudelka Gellért komolyan igyekezett magában megvalósítani a szent Rendalapító szellemét; a szegénység, tisztaság és engedelmesség örök fogadalmát költötte Istenéhez s szentelte meg egyéniségét. E fogadalmak dicsőséges koszorúját fonódnak lelkének díszül: megtartotta azokat.

A szigorú szerzetesi élet neki nem teher, hanem „édes íga“ volt az Üdvözítő szavai szerint. Önmaga s rendje iránt a szigorúság, másokkal a szeretet és mindennek felett a szerénység volt jellemének fővonása mindenkor. Sanyargatott testében

az egyház szellemének serény munkása volt.

Lelkének élt, vallásának tett szolgálatot mindazon állásokban, melyeket szent szerzete neki kijelölt. Soha önmagát, mindig hivatását, Istent s a képmására alkotott lelkeket szolgált: gyóntatott, prédikált, tanított, az Ur házáat gondozta, szegényeket támogatta — pedig maga is az volt egész életében — azon fillérekből, melyeket jó lelkék Szent Antal perselyébe ezen célra dobnak.

P. Kudelka Gellértet mindenki tisztelte, becsülte, szerette, aki csak ismerte, most mindannyian megsiratták.

A hívek ezreinek, papoknak, apácáknak, sőt püspököknek volt gyóntatója.

Sok érdeme van az égben, mert sokat szerzett jámbor életével e földön.

A legújabb rózsát akkor fűzte érdemei koszorújába, midőn a helybeli zárda templomát restauráltatta. Jóformán pénz nélkül fogott e nagy munkába és majdnem teljesen kifizette, mikor készen volt, úgy megáldotta Isten hűséges szolgájának buzgó kérését.

A megboldogult szeret bennünket az égben is: elvitte szeretetünket. Ő már leszámolt Istennek sáfárkodásáról. Kérjük az irgalmas és jutalmazó Istent: vegye magához lelkét, adjon neki örök nyugodalmat, Ábrahám kebelében örök boldogságot. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Életrajzi adatait a következőkben adjuk:

Gyöngyösön Hevesmegyében született 1833 január 22-én, ott végezte iskoláit is. Szent Ferenc rendjébe 1850-ben lépett s Szécsényben, Nógrádmegyében töltötte az újonc évet. A szerzetesi fogadalmat 1854-ben ápril 27-én tette le, pappá pedig 1856-ban szenteltetett. 1857-től tanári minőségben működött Gyöngyösön. Itteni működése alatt kiválóbb tanítványai voltak: Dr. Páry Sándor szepesi püspök; Concilia Emilian nagyszombati kanonok; Káposztási Imre Karancseszi plebános; Kovács Alajos Csákrberényi ple-

Felül kocsijára, az inasok néznek a nem remélt fiaskón, s oda szól Fiáthhoz:

— Te Imre! hozzá vannak szokva a te inasaid a borralalóhoz?

— Hát mit gondolsz kedves Albert, tudod egész éjjel kiszolgáltak bennünket, mégis talán csak jól esik nekik.

— No hát majd én leszoktatom őket róla! Hajts!

Az Albert bácsinak bizonyára jobban fájt ez, mint az inasoknak a csalódás, de hát — ha egy fillérje sem volt már... Ujabb alkalommal, meg vagyok győződve, bőven kárpótolta őket...

Igy tett Pali bácsi is. Az utolsóóra hagyta az útkártyáját. Elbucuztak a sógorok, meg a kedves házi nép; Pali bácsi a kocsióra ül, s mikor indulásra készen állott a kocsi, oda szól a gazdatisztnek:

— Te sógor! felületett téged valaki, mert én biztos vagyok benne, hogy a financok nem tudtak és nem is tudnak a dohánnyról semmit! Mehetünk!... S gyors hajtással kirobogott a pusztaból!

A gazdatiszt eleinte a meglepetéstől szótlanul áll, szemei előtt lebegett az „életgett“ nagy

SCHMÖLTZ LÁSZLÓ és FISCHL GYULA

CIM, CIMER, SZOBAFESTŐ és MÁZOLÓK

Székesfehérvár, Vásártér 17. szám.

== Elvállnak minden e szakmába vágó munkát a legnagyobb igényeknek megfelelőleg, szolid árak mellett. ==

Ugyanott egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

KOCSIFÉNYEZŐ és NYERGES

üzletemet a n. é. közönség b. figyelemébe ajánlom.

Raktárt tartok mindennemű ruganyos hintókból és különböző üzleti kocsikból. **Javításokat** a leggyorsabban és jutányos árban készítek.

Hirtling Pál kocsigyártó,

Székesfehérvár, Tolnai-utca 16.

Legjobb magyar pezsgő a

Főraktár Székesfehérvár részére:

Kováts Pál csemegekereskedésében.

ÉLŐKERÍTÉS.

Gleditschia, elősvény.

Bármily talajban gyorsan fejlődik, sűrű, nagy fővelével, embernek és bármily állatnak ellenálló. Raktár 20-30 évig, meglévő áll. sűrűn, hogy apró csirke, malac stb. sem mehet át. ez a legelősebb örökös áthatatlan kerítés. Főfelnyer meg az is, hogy egész május közepéig a legjobb eredményt állítható, mert a csomók felássa egész nyáron tartanak. Ezer darab 12 korona, rendszerint 50 méter kerítéshez elég. Nyomatott útmutató és kézikönyv képes utasítást minden rendelkezésedre adok. Alakul élőkerítés nem felel meg, szállítandó **sodronyszövetet**, a legelőselebb gyantanyit, ólson 100, 1.00 és 200 cm. szélességet.

Szőlőlugas

minden hazánk legszebb d. szőlő, a legelősebb fajból 20, 30, 40, 50, 60, 80, 100 fűtőre terem.

Szőlőültvények

szőlőültvények és mások a legelősebb fajból 20, 30, 40, 50, 60, 80, 100 fűtőre terem. A legelősebb faj, szőlőültvények, a legelősebb fajból, a legelősebb fajból, a legelősebb fajból.

Delaware

Sima szőlőültvény minden szőlőültvény, csak az a legelősebb faj, amelyből én 18 év alatt 40 holdat ültettem, 200 hektár szőlőültvény, bora edes, erős, olaj, permezen, sem kell és kezeléshez semmi tudomány sem kell, mert ellenőre sok tudományos szőlőültvény.

Bővebb leírást és **KEPES ARJEGYZÉKET** tanulságos tartalommal és mindenhez teljes tájékoztatóval ingyen és bérmentve küld:

NAGY GÁBOR szőlőültvények, NAGY-KÁGYA. Levelezés minden nyelven.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázólo-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 90 fill.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkór kaphatók:

Székesfehérvárott:
Flits Pál és Langraf Gábor és Fia
Jókai-utca.

Bicske: Keller Szilárd.
Sárbogárd: Braun Miksa.
Veszprém: Bakos Kálmán.

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban, Szent-István-tér I. sz.
SZÉKESFEHÉRVÁR.

Buzárovits Gusztáv kiadásában Esztergomban megjelentek és minden könyvkereskedésben kaphatók

Dr. Frohászka Ottokár művei:

ISTEN ÉS A VILÁG.

KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A TERMÉSZETTUDOMÁNYOKRA.

Második kiadás. Nagy 8-adrét, 250 oldal

Ára fűzve 2 korona 40 fillér, kötve 3 korona 40 fillér. Bérmentesítés külön 30 fillér.

A KERESZTÉNY

BŰNBÁNAT ÉS BŰNBOCSÁNAT.

A budapesti m. kir. tudományegyetem hittani kara által a Horváth-féle jutalommal kitüntetett pályamunka.

Második kiadás. Nagy 8-adrét 325 oldal.

Ára fűzve 4 korona, kötve 5 korona. Bérmentesítés külön 30 fillér.

FÖLD ÉS ÉG.

Kutatások a geologia és teologia érintkező pontjai körül.

Harmadik kiadás. Nagy 8-adrét, 402 oldal.

Ára fűzve 6 korona, kötve 7 korona 50 fillér. Bérmentesítés külön 30 fillér, ajánlva 55 fillér.

A DIADALMAS VILÁGNÉZET.

Második kiadás. Nagy 8-adrét, XII. és 292 oldal.

Ára fűzve 4 korona, kötve 5 korona 20 fillér. Bérmentesítés külön 30 fillér.

DOMINUS JESUS.

Nyolc konferencia, melyet a budapesti egyetemi templomban tartott dr. PROHÁSZKA OTTOKÁR.

Második kiadás. S-adrét, 118 oldal.

Ára I kor. 20 fillér, kötve I kor. 80 fillér. Bérmentesítés külön 10 fillér.

Székesfehérváron kapható KLÖKNER P. cs. és kir. udvari könyvkereskedésében.